ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദ്വാദശസ്കന്ധേ അഷ്ടമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദ്വാദശസ്കന്ധേ അഷ്ടമോഽധ്യായഃ ॥

ശൗനക ഉവാച
സൂത ജീവ ചിരം സാധോ വദ നോ വദതാം വര।
തമസ്യപാരേ ഭ്രമതാം നൃണാം ത്വം പാരദർശനഃ ॥ **1** ॥

ആഹുശ്ചിരായുഷമൃഷിം മൃകണ്ഡതനയം ജനാഃ।
യഃ കൽപാന്തേ ഉർവരിതോ യേന ഗ്രസ്തമിദം ജഗത് ॥ **2** ॥

സ വാ അസ്മത്കുലോത്പന്നഃ
കൽപേഽസ്മിൻ ഭാർഗവർഷഭഃ।
നൈവാധുനാപി ഭൂതാനാം
സമ്ലവഃ കോഽപി ജായതേ ॥ **3** ॥

ഏക ഏവാർണവേ ഭ്രാമ്യൻ ദദർശ പുരുഷം കില।
വടപത്രപുടേ തോകം ശയാനം ത്വേകമദ്ഭുതം ॥ **4** ॥

ഏഷ നഃ സംശയോ ഭൂയാൻ സൂത കൗതൂഹലം യതഃ।
തം നശ്ഛിന്ധി മഹായോഗിൻ പുരാണേഷ്വപി സമ്മതഃ ॥ **5** ॥

സൂത ഉവാച
പ്രശ്നസ്ത്വയാ മഹർഷ്യേയം കൃതോ ലോകഭ്രമാപഹഃ।
നാരായണകഥാ യത്ര ഗീതാ കലിമലാപഹാ ॥ **6** ॥

പ്രാപ്തദ്വിജാതിസംസ്കാരോ മാർകണ്ഡേയഃ പിതുഃ ക്രമാത് ।
ഛന്ദാംസ്യധീത്യ ധർമേണ തപഃസ്വാധ്യായസംയുതഃ ॥ **7** ॥

ബൃഹദ്വ്രതധരഃ ശാന്തോ ജടിലോ വൽകലാംബരഃ ।
ബിഭ്രത് കമണ്ഡലും ദണ്ഡമുപവീതം സമേഖലം ॥ **8** ॥

കൃഷ്ണാജിനം സാക്ഷസൂത്രം കുശാംശ്ച നിയമർദ്ധയേ ।
അഗ്ന്യർകഗുരുവിപ്രാത്മസ്വർചയൻ സന്ധ്യയോർഹരിം ॥ **9** ॥

സായം പ്രാതഃ സ ഗുരവേ ഭൈക്ഷ്യമാഹൃത്യ വാഗ്യതഃ ।
ബുഭുജേ ഗുർവനുജ്ഞാതഃ സകൃന്നോ ചേദുപോഷിതഃ ॥ **10** ॥

ഏവം തപഃസ്വാധ്യായപരോ വർഷാണാമയുതായുതം ।
ആരാധയൻ ഹൃഷീകേശം ജിഗ്യേ മൃത്യും സുദുർജയം ॥ **11** ॥

ബ്രഹ്മാ ഭൃഗുർഭവോ ദക്ഷോ ബ്രഹ്മപുത്രാശ്ച യേ പരേ ।
നൃദേവപിതൃഭൂതാനി തേനാസന്നതിവിസ്മിതാഃ ॥ **12** ॥

ഇത്ഥം ബൃഹദ്വ്രതധരസ്തപഃസ്വാധ്യായസംയമൈഃ ।
ദധ്യാവധോക്ഷജം യോഗീ ധ്വസ്തക്ലേശാന്തരാത്മനാ ॥ **13** ॥

തസ്യൈവം യുഞ്ജതശ്ചിത്തം മഹായോഗേന യോഗിനഃ ।
വ്യതീയായ മഹാൻ കാലോ മൻവന്തരഷഡാത്മകഃ ॥ **14** ॥

ഏതത് പുരന്ദരോ ജ്ഞാത്വാ സപ്തമേഽസ്മിൻ കിലാന്തരേ ।
തപോവിശങ്കിതോ ബ്രഹ്മന്നാരേഭേ തദ്വിഘാതനം ॥ **15** ॥

ഗന്ധർവാപ്സരസഃ കാമം വസന്തമലയാനിലൗ ।
മുനയേ പ്രേഷയാമാസ രജസ്തോകമദൗ തഥാ ॥ **16** ॥

തേ വൈ തദാശ്രമം ജഗ്മുർഹിമാദ്രേഃ പാർശ്വ ഉത്തരേ ।
പുഷ്പഭദ്രാ നദീ യത്ര ചിത്രാഖ്യാ ച ശിലാ വിഭോ ॥ **17** ॥

തദാശ്രമപദം പുണ്യം പുണ്യദ്രുമലതാഞ്ചിതം।
പുണ്യദ്വിജകുലാകീർണം പുണ്യാമലജലാശയം ॥ **18** ॥

മത്തഭ്രമരസംഗീതം മത്തകോകിലകൂജിതം।
മത്തബർഹിനടാടോപം മത്തദ്വിജകുലാകുലം ॥ **19** ॥

വായുഃ പ്രവിഷ്ട ആദായ ഹിമനിർഝരശീകരാൻ।
സുമനോഭിഃ പരിഷ്വക്തോ വവാവുത്തംഭയൻ സ്മരം ॥ **20** ॥

ഉദ്യച്ചന്ദ്രനിശാവക്ത്രഃ പ്രവാലസ്തബകാലിഭിഃ।
ഗോപദ്രുമലതാജാലൈസ്തത്രാസീത് കുസുമാകരഃ ॥ **21** ॥

അൻവീയമാനോ ഗന്ധർവൈർഗീതവാദിത്രയൂഥകൈഃ।
അദൃശ്യതാത്തചാപേഷുഃ സ്വഃസ്ത്രീയൂഥപതിഃ സ്മരഃ ॥ **22** ॥

ഹുത്വാഗ്നിം സമുപാസീനം ദദൃശുഃ ശക്രകിങ്കരാഃ।
മീലിതാക്ഷം ദുരാധർഷം മൂർതിമന്തമിവാനലം ॥ **23** ॥

നനൃതുസ്തസ്യ പുരതഃ സ്ത്രിയോഽഥോ ഗായകാ ജഗുഃ।
മൃദംഗവീണാപണവൈർവാദ്യം ചക്രുർമനോരമം ॥ **24** ॥

സന്ദധ്യേഽസ്ത്രം സ്വധനുഷി കാമഃ പഞ്ചമുഖം തദാ।
മധുർമനോ രജസ്തോക ഇന്ദ്രഭൃത്യാ വ്യകമ്പയൻ ॥ **25** ॥

ക്രീഡന്ത്യാഃ പുഞ്ജികസ്ഥല്യാഃ
കന്ദുകൈഃ സ്തനഗൗരവാത്।
ഭൃശമുദ്വിഗ്നമധ്യായാഃ
കേശവിസ്രംസിതസ്രജഃ ॥ **26** ॥

ഇതസ്തതോ ഭ്രമദ്ദൃഷ്ടേശ്ചലന്ത്യാ അനുകന്ദുകം।
വായുർജഹാര തദ്വാസഃ സൂക്ഷ്മം ത്രുടിതമേഖലം ॥ **27** ॥

വിസസർജ തദാ ബാണം മത്വാ തം സ്വജിതം സ്മരഃ।
സർവം തത്രാഭവൻമോഘമനീശസ്യ യഥോദ്യമഃ ॥ **28** ॥

ത ഇത്ഥമപകുർവന്തോ മുനേസ്തത്തേജസാ മുനേ।
ദഹ്യമാനാ നിവവൃതുഃ പ്രബോധ്യാഹിമിവാർഭകാഃ ॥ **29** ॥

ഇതീന്ദ്രാനുചരൈർബ്രഹ്മൻ ധർഷിതോഽപി മഹാമുനിഃ।
യന്നാഗാദഹമോ ഭാവം ന തച്ചിത്രം മഹത്സു ഹി ॥ **30** ॥

ദൃഷ്ട്വാ നിസ്തേജസം കാമം സഗണം ഭഗവാൻ സ്വരാട്।
ശ്രുത്വാനുഭാവം ബ്രഹ്മർഷേർവിസ്മയം സമഗാത് പരം ॥ **31** ॥

തസ്യൈവം യുഞ്ജതശ്ചിത്തം തപഃസ്വാധ്യായസംയമൈഃ।
അനുഗ്രഹായാവിരാസീന്നരനാരായണോ ഹരിഃ ॥ **32** ॥

തൗ ശുക്ലകൃഷ്ണൗ നവകഞ്ജലോചനൗ
ചതുർഭുജൗ രൗരവവൽകലാംബരൗ।
പവിത്രപാണീ ഉപവീതകം ത്രിവൃത്
കമണ്ഡലും ദണ്ഡമൃജും ച വൈണവം ॥ **33** ॥

പദ്മാക്ഷമാലാമുത ജന്തുമാർജനം
വേദം ച സാക്ഷാത്തപ ഏവ രൂപിണൗ।
തപത്തഡിദ്വർണപിശംഗരോചിഷാ
പ്രാംശൂ ദധാനൗ വിബുധർഷഭാർചിതൗ ॥ **34** ॥

തേ വൈ ഭഗവതോ രൂപേ നരനാരായണാവൃഷീ।
ദൃഷ്ട്വോത്ഥായാദരേണോച്ചൈർനനാമാംഗേന ദണ്ഡവത് ॥ **35** ॥

സ തത്സന്ദർശനാനന്ദനിർവൃതാത്മേന്ദ്രിയാശയഃ।
ഹൃഷ്ടരോമാശ്രുപൂർണാക്ഷോ ന സേഹേ താവുദീക്ഷിതും ॥ **36** ॥

ഉത്ഥായ പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രഹ്വ ഔത്സുക്യാദാശ്ലിഷന്നിവ।
നമോ നമ ഇതീശാനൗ ബഭാഷേ ഗദ്ഗദാക്ഷരഃ ॥ **37** ॥

തയോരാസനമാദായ
പാദയോരവനിജ്യ ച।
അർഹണേനാനുലേപേന
ധൂപമാൽയൈരപൂജയത് ॥ **38** ॥

സുഖമാസനമാസീനൗ പ്രസാദാഭിമുഖൗ മുനീ।
പുനരാനമ്യ പാദാഭ്യാം ഗരിഷ്ഠാവിദമബ്രവീത് ॥ **39** ॥

മാർകണ്ഡേയ ഉവാച
കിം വർണയേ തവ വിഭോ യദുദീരിതോഽസുഃ
സംസ്പന്ദതേ തമനു വാങ്മന ഇന്ദ്രിയാണി।
സ്പന്ദന്തി വൈ തനുഭൃതാമജശർവയോശ്ച
സ്വസ്യാപ്യഥാപി ഭജതാമസി ഭാവബന്ധുഃ ॥ **40** ॥

മൂർതീ ഇമേ ഭഗവതോ ഭഗവംസ്ത്രിലോക്യാഃ
ക്ഷേമായ താപവിരമായ ച മൃത്യുജിത്യൈ।
നാനാ ബിഭർഷ്യവിതുമൻയതനൂർയഥേദം
സൃഷ്ട്വാ പുനർഗ്രസസി സർവമിവോർണനാഭിഃ ॥ **41** ॥

തസ്യാവിതുഃ സ്ഥിരചരേശിതുരംഘ്രിമൂലം
യത്സ്ഥം ന കർമഗുണകാലരുജഃ സ്പൃശന്തി।
യദ് വൈ സ്തുവന്തി നിനമന്തി യജന്ത്യഭീക്ഷ്ണം
ധ്യായന്തി വേദഹൃദയാ മുനയസ്തദാപ്ത്യൈ ॥ **42** ॥

നാൻയം തവാംഘ്ര്യുപനയാദപവർഗമൂർതേഃ
ക്ഷേമം ജനസ്യ പരിതോഭിയ ഈശ വിദ്മഃ।

ബ്രഹ്മാ ബിഭേത്യലമതോ ദ്വിപരാർധധിഷ്ണ്യഃ
കാലസ്യ തേ കിമുത തത്കൃതഭൗതികാനാം ॥ **43** ॥

തദ് വൈ ഭജാമ്യുരുധിയസ്തവ പാദമൂലം
ഹിത്വേദമാത്മച്ഛദി ചാത്മഗുരോഃ പരസ്യ।
ദേഹാദ്യപാർഥമസദന്ത്യമഭിജ്ഞമാത്രം
വിന്ദേത തേ തർഹി സർവമനീഷിതാർഥം ॥ **44** ॥

സത്ത്വം രജസ്തമ ഇതീശ തവാത്മബന്ധോ
മായാമയാഃ സ്ഥിതിലയോദയഹേതവോഽസ്യ।
ലീലാ ധൃതാ യദപി സത്ത്വമയീ പ്രശാന്ത്യൈ
നാൻയേ നൃണാം വ്യസനമോഹഭിയശ്ച യാഭ്യാം ॥ **45** ॥

തസ്മാത്തവേഹ ഭഗവന്നഥ താവകാനാം
ശുക്ലാം തനും സ്വദയിതാം കുശലാ ഭജന്തി।
യത് സാത്വതാഃ പുരുഷരൂപമുശന്തി സത്ത്വം
ലോകോ യതോഽഭയമുതാത്മസുഖം ന ചാൻയത് ॥ **46** ॥

തസ്മൈ നമോ ഭഗവതേ പുരുഷായ ഭൂമ്നേ
വിശ്വായ വിശ്വഗുരവേ പരദേവതായൈ।
നാരായണായ ഋഷയേ ച നരോത്തമായ
ഹംസായ സംയതഗിരേ നിഗമേശ്വരായ ॥ **47** ॥

യം വൈ ന വേദ വിതഥാക്ഷപഥൈർഭ്രമദ്ധീഃ
സന്തം സ്വഖേഷ്വസുഷു ഹൃദ്യപി ദൃക്പഥേഷു।
തൻമായയാഽഽവൃതമതിഃ സ ഉ ഏവ സാക്ഷാ -
ദാദ്യസ്തവാഖിലഗുരോരുപസാദ്യ വേദം ॥ **48** ॥

യദ്ദർശനം നിഗമ ആത്മരഹഃപ്രകാശം
മുഹ്യന്തി യത്ര കവയോഽജപരാ യതന്തഃ।

തം സർവവാദവിഷയപ്രതിരൂപശീലം
വന്ദേ മഹാപുരുഷമാത്മനിഗൂഢബോധം ॥ **49** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
ദ്വാദശസ്കന്ധേ അഷ്ടമോഽധ്യായഃ ॥